

POPIS BADATELSKÉ AKTIVITY

Číslo aktivity:	BA 015
Název aktivity:	Jak žijí mravenci?
Místo realizace:	venku
Věková kategorie:	8 – 11 let
Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda, člověk a svět práce
Obecné informace, vzdělávací cíl:	Žák pozoruje na vlastní oči mraveniště, zjistí, z čeho jej mravenci vytváří, odhalí chování mravenců a stavbu těla.
Časový odhad:	20 min
Příprava:	Pomůcky: mraveniště v přírodě, kostka cukru, metr, pravítko, lupa
Postup:	<p>Co chceme řešit (motivace, kladení otázek): Na základě pozorování mraveniště děti odpoví na tyto otázky: Jak vypadá tělo mravence? Která část mravenčího těla je největší? Kolik nohou má mravenec? Ze které části těla nohy vyrůstají? Co má mravenec na hlavě? Co dělají dva mravenci s tykadly, když se potkají? Jakou mají barvu? Z čeho mají postavené mraveniště? Když položíme kostku cukru na mraveniště, co se s ní stane? Jakou mají barvu? Mohou nám nějak ublížit? Jak my můžeme ublížit mravencům? Jak je velké mraveniště? Z jakého materiálu staví mravenci mraveniště? Dokážeme odhadnout, kolik mravenců žije v jednom mraveništi Jak se brání mravenec v nebezpečí?</p> <p>Přicházíme s domněnkou (můj názor, formulace hypotézy): Děti sdělují svoje nápady, které ale musí prakticky ověřit a dokázat svoji domněnku.</p> <p>Jak zjistíme, zda mám pravdu (můj pokus - plánování a příprava pokusu, provedení pokusu, zaznamenání pokusu, vyhodnocení dat): Při měření mraveniště použijeme metr, při pozorování těla mravence lupu. Dále pozorujeme chování mravenců v mraveništi navzájem a v situaci, kdy jim vložíme do mraveniště kostku cukru.</p> <p>Co jsem zjistil (formulace závěru, návrat k hypotéze, hledání ideální souvislostí, prezentace, kladení nových otázek): Tělo mravence je členěno na hlavu, hrud' a zadeček. Největší část těla zaujímá zadeček. Má 6 nohou, které vyrůstají z hrudi. Na hlavě má tykadla, která používá k souboji s jiným mravencem nebo si jimi přidržuje jehličí a části rostlin, které nosí do mraveniště. Mravenci mají černou barvu, ale existují</p>

	<p>i mravenci zrzaví (jde o jiný druh). Mraveniště si vytvářejí z jehličí, částí rostlin a hlíny. V nebezpečí na nás mohou vypustit kyselinu mravenčí, která podráždí naši pokožku. My bychom jim mohli ublížit tím, když se budeme neohledupně chovat a např. zničíme jejich mraveniště. Mraveniště je nad zemí až půl metru velké. Z větší části je však mraveniště vybudováno pod zemí. V mraveništi žijí královny, dělnice a samečci. Je to společenský hmyz. V době rozmnožování mají samečci a královny křídla kvůli svatebním letům. Pak jim křídla opadnou. Mravenci se živí hmyzem. Často vyhledávají mšice, protože jim chutná sladká šťáva – medovice, kterou mšice vylučují. Když položíme do mraveniště kostku cukru, mravenci mají snahu si ji odnést do mraveniště a uchovat jako potravu.</p>
Rizika a doporučení:	-
Zdroj:	vlastní http://www.chovzvirat.cz/zvire/1347-mravenec-obecný/
Příloha:	Příloha č.1/BA 015 – Stručné návody pokusů pro samostatnou práci žáků Příloha č.2/BA 015 – Pracovní list: Návodné otázky

